

Domov dôchodcov

Starostlivosť o seniorov a komunitu.

Kľúčové slová:

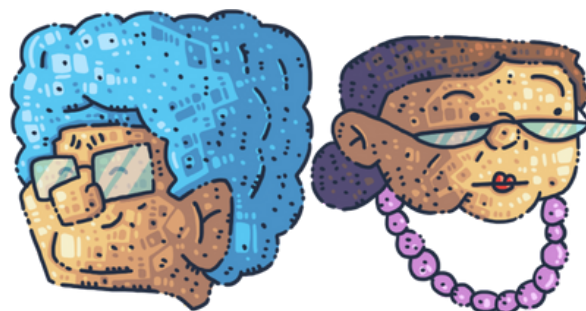
domov dôchodcov, starnutie, sociálna starostlivosť, komunita, udržateľnosť

Cieľová skupina:

žiaci základnej školy
(vek 6–11 rokov)

Ciele:

Táto aktivita pomáha žiakom porozumieť potrebám starších ľudí a významu starostlivosti o seniorov v našej spoločnosti. Prostredníctvom stavby modelu domova dôchodcov si rozvíjajú žiaci empatiu, schopnosť spolupráce a premýšľanie nad tým, ako vytvoriť bezpečné, prívetivé a ekologické miesto na život. Spoznávajú, že aj architektúra a dizajn môžu byť prejavom rešpektu, solidarity a starostlivosti.

Potrebná časová dotácia:

Dĺžka realizácie aktivity sa môže líšiť v závislosti od konkrétnej skupiny žiakov. Učiteľom odporúčame, aby prispôbili navrhované aktivity aktuálnej skupinovej dynamike, ako aj potrebám a záujmom žiakov.

V prípravnej fáze môžu učitelia využiť rôzne aktivity na predstavenie témy. Môže ísť napríklad o diskusie, videá, kreslenie, rozprávanie príbehov alebo aj exkurziu, v závislosti od veku detí a ich predchádzajúcich vedomostí.

Hlavná fáza výstavby, počas ktorej deti plánujú a stavajú svoj urbanistický prvok pomocou LEGO kociek, by spravidla nemala presiahnuť 45 až 60 minút. Táto fáza však často podnecuje ďalšiu zvedavosť a otázky, čo môže viesť k jej predĺženiu alebo k nadväzujúcim aktivitám. Podrobnejšie inštrukcie a odporúčané pedagogické prístupy pri realizácii aktivít projektu INNO-Kids nájdete v Metodickej príručke pre učiteľov.

Potrebný materiál a pomôcky:

- Viacero LEGO kociek rôznych farieb a tvarov
- LEGO podložky (voliteľné)
- LEGO nábytok alebo iné materiály na vytvorenie zariadenia domova dôchodcov (posteľe, stoličky, stoly a pod.)
- LEGO figúrky znázorňujúce starších ľudí a personál domova
- LEGO rastliny a kvety alebo iné materiály na výzdobu prostredia
- LEGO vozíky alebo iné hračky znázorňujúce dopravné prostriedky v okolí domova dôchodcov

Poznámka: Ak LEGO kocky nie sú k dispozícii, deti môžu kresliť, vyfarbovať a vystrihovať z papiera, alebo vytvárať modely z iného dostupného materiálu.

Úvod:

Začnite rozhovorom o tom, kto sú seniori – starí rodičia, susedia, známi – a prečo niektorí z nich potrebujú pomoc alebo bývajú v domove dôchodcov. Vysvetlite, že ide o miesto, kde starší ľudia nájdu bezpečné bývanie, opateru a spoločnosť, keď už nemôžu bývať sami.

Ukážte žiakom fotografie alebo krátke video z reálneho domova dôchodcov a položte otázky:

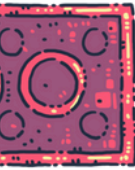
- Čo všetko by mal mať takýto dom, aby sa tam ľudia cítili príjemne?
- Ako môžeme priestor upraviť, aby sa v ňom ľahko pohybovalo aj s barlou alebo na vozíku?
- Čo robí miesto pekným, útulným a zároveň ekologickým?

Povedzte žiakom, že dnes sa stanú návrhármi domova dôchodcov, ktorý bude pohodlný, bezpečný a prívetivý.

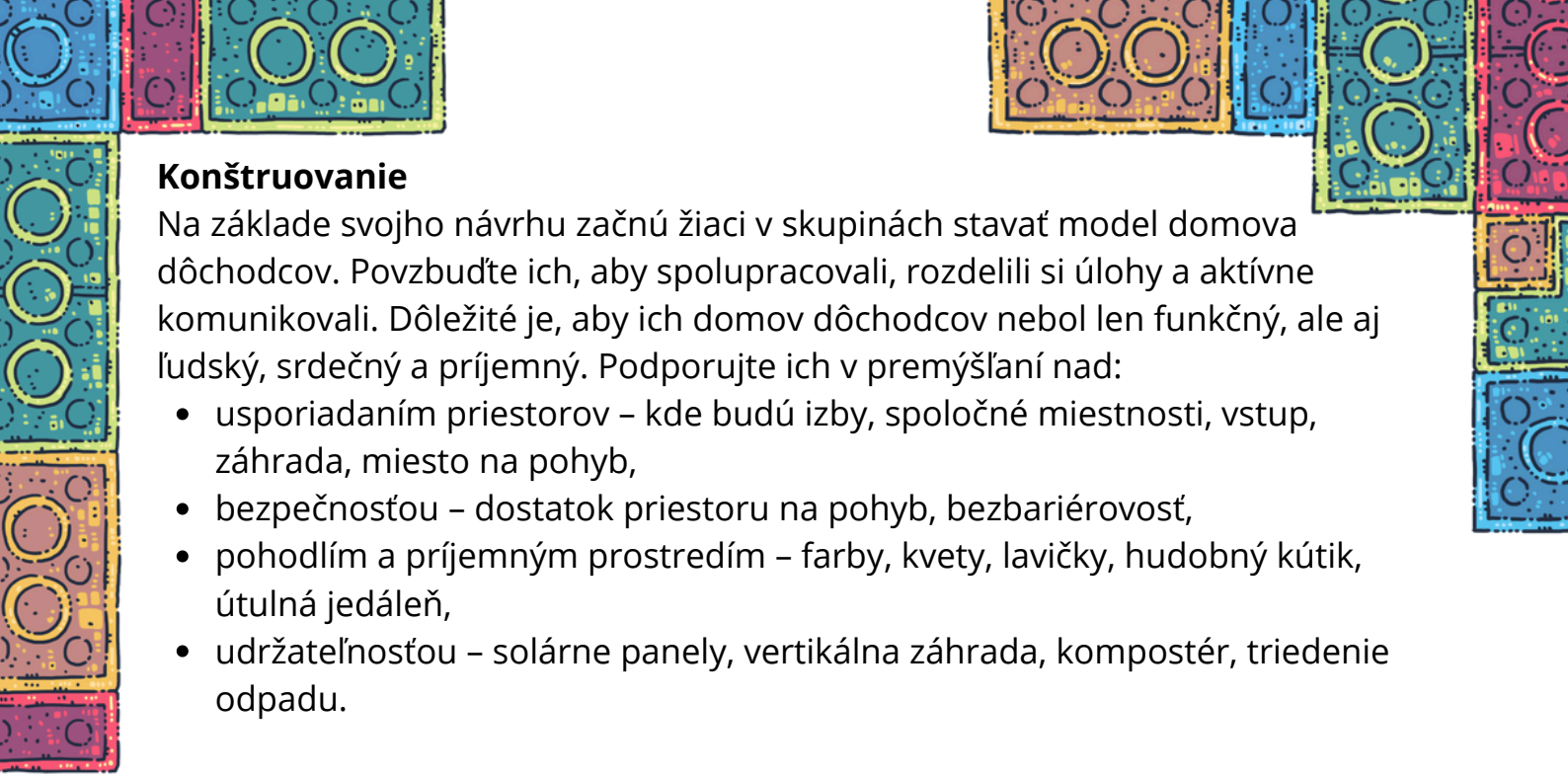
Postup:

Prípravná fáza

Rozdeľte žiakov do malých skupín (2–4 osoby) a zadajte im úlohu: Navrhnuť vlastný domov dôchodcov. Každá skupina si najprv vytvorí jednoduchý plán alebo náčrt, ktorý môže zahŕňať:

-
- pôdorys (izby, chodby, jedáleň, spoločenská miestnosť, záhrada...),
 - vybavenie pre pohodlie a relax (knižnica, herňa, cvičebný kútik, miesto na stretnutia s rodinou),
 - dekorácie a prírodné prvky,
 - prvky ekologického dizajnu (zelené strechy, solárne panely, triedenie odpadu).

Podporte deti, aby pri tvorbe návrhu mysleli na seniorov ako na konkrétnych ľudí s pocitmi, potrebami a obmedzeniami.

Konštruovanie

Na základe svojho návrhu začnú žiaci v skupinách stavať model domova dôchodcov. Povzbudte ich, aby spolupracovali, rozdelili si úlohy a aktívne komunikovali. Dôležité je, aby ich domov dôchodcov nebol len funkčný, ale aj ľudský, srdečný a príjemný. Podporujte ich v premýšľaní nad:

- usporiadaním priestorov – kde budú izby, spoločné miestnosti, vstup, záhrada, miesto na pohyb,
- bezpečnosťou – dostatok priestoru na pohyb, bezbariérovosť,
- pohodlím a príjemným prostredím – farby, kvety, lavičky, hudobný kútik, útulná jedáleň,
- udržateľnosťou – solárne panely, vertikálna záhrada, kompostér, triedenie odpadu.

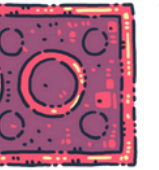
Finalizácia

Keď sú základné modely hotové, vyzvite skupiny, aby svoj domov dôchodcov dokončili detailmi, ktoré spríjemňujú život obyvateľom. Podporte ich v pridávaní: nábytku do izieb a spoločných priestorov (postele, stoličky, jedálenské stoly, kreslá na čítanie); dekorácií ako kvety, obrazy, koberec, svetlá alebo závesy; postavičiek seniorov pri rôznych aktivitách – čítanie, rozhovor, cvičenie, starostlivosť o rastliny, hranie spoločenských hier; figúrky personálu, ktorý seniorom pomáha – zdravotná sestra, kuchárka, terapeut, dobrovoľník; doplnkov ako vozíčky, lavičky pred domom alebo kútik pre návštevy.

Podporte skupiny, aby sa zamysleli aj nad týmito otázkami: Ako sa tu cítia ľudia, ktorí tu bývajú? Je tento priestor útulný a bezpečný? Má každý obyvateľ dostatok súkromia aj možností na spoločný čas s ostatnými? Ako tento dom prispieva k ekologickejšiemu a láskavejšiemu svetu?

Príbehy

Po dokončení modelov vyzvite každú skupinu, aby si vymyslela krátky príbeh zo života jedného alebo viacerých obyvateľov ich domova dôchodcov. Položte deťom otázky, ktoré im pomôžu s tvorbou: Kto býva v tomto domove? Ako sa volá? Koľko má rokov? Čo má rád? Prečo žije v domove dôchodcov? Ako sa mu tam páči? Čo sa mu dnes prihodilo? Navštívili ho vnúčatá? Hral spoločenskú hru s kamarátmi?

Prezentácia

Po ukončení práce vyzvite každú skupinu, aby predstavila svoj domov dôchodcov celej triede. Skupiny môžu odpovedať na otázky: Ako vyzerá váš domov dôchodcov? Aké miestnosti a zóny ste vytvorili? Prečo ste sa rozhodli pre takéto usporiadanie? Aké ekologické alebo inovatívne riešenia sa v dome nachádzajú?

Tipy:

Použite pozitívne príklady starších ľudí z reálneho života (napr. starí rodičia, aktívni seniori, dobrovoľníci). Pomôžte deťom porozumieť, že starnutie je prirodzenou súčasťou života a zaslúži si rešpekt a starostlivosť.

Dodatočné informácie:

Prispôsobenie aktivít

Poskytnite dodatočnú podporu alebo zjednodušené inštrukcie žiakom, ktorí to potrebujú. Šikovnejším žiakom ponúknite rozširujúce úlohy, napríklad detailnejšie štúdium udržateľných postupov alebo stavbu zložitejších modelov.

Hodnotenie

Žiakov hodnotte na základe ich participácie počas diskusií a praktických aktivít. Zohľadňujte kreativitu, úsilie, spoluprácu, mieru porozumenia prejavenu v ich výsledných modeloch, kritické myslenie, schopnosť poskytovať konštruktívnu spätnú väzbu a prezentačné zručnosti.

Doplňkové aktivity

- Pozvite do triedy zdravotnú sestru, opatrovateľa alebo dobrovoľníka, ktorý pracuje so seniormi. Žiaci sa môžu pýtať na ich bežný život a potreby.
- Ak je to možné, navštívte miestny domov dôchodcov. Pripravte si pre dôchodcov „balíček radosti“ - obsah môže byť symbolický: kresba, záložka do knihy, jednoduchý recept či pozitívny odkaz.

Súvis so vzdelávacím programom:

Aktivita prepája vzdelávacie oblasti:

Spoločnosť (*starnutie, sociálna starostlivosť, úcta k starším, solidarita, empatia, ľudské potreby*)

Umenie (*kreativita, tvorba modelov, dramatizácia príbehov*)

Jazyk (*jazykový prejav, aktívne počúvanie, tvorba príbehov*)

Súvis s cieľmi udržateľnosti:

- **SDG 1:** Žiadna chudoba - žiaci vnímajú, že dôstojné bývanie by malo byť zabezpečené v každom veku.
- **SDG 3:** Kvalita zdravia a života - aktivita vedie žiakov k zamysleniu nad tým, čo znamená dobrá starostlivosť o zdravie a pohodu starších ľudí.
- **SDG 10:** Zníženie nerovností - aktivita podporuje rešpekt k starším ľuďom. Učí žiakov, že každý má v spoločnosti svoje miesto, bez ohľadu na vek či zdravotné obmedzenia.
- **SDG 11:** Udržateľné mestá a komunity - žiaci premýšľajú, ako stavať a bývať udržateľne.